

D. N.

12/8 1947

Brittisk kolonialpolitik

Den engelske kolonialministern har till parlamentet överlämnat en redogörelse för koloniernas utveckling sedan det andra världskrigets början (The Colonial Empire 1939—1947). Enligt engelsk terminologi är det självfallet att framställningen blott gäller de egentliga kolonierna — icke dominions, Indien eller mandatområdena. I sin klara och knappa saklighet bifogar volymen ett monument över brittisk statskonst. Den visar att kolonierna under de svåra åren hållit fast vid England, att deras självstyrelse ökat och att deras inre förhållanden förbättrats genom brittiska ingripanden.

"Under veckorna efter Dunkerque", skrev Herbert Morrison 1943, "då det knappast fanns en besittning i världen som icke kunde ha frigjort sig från föreningen med England, om den brunnit av iver att göra det, gav det stora flertalet kolonier påtagliga bevis på den mest gripande trohet mot Storbritannien." Den nu publicerade redogörelsen bestyrker detta. I ytterligt ringa utsträckning har folkgrupper inom kolonierna svikit England, trots att ett brittiskt nederlag syntes sannolikt och de mest generösa löften givits av främmande erövrare. Det har talats om en femte kolonn i vissa områden, såsom Hongkong och Malajstaterna, men i stort sett har dessa rykten vid en närmare undersökning befunnits vara falska. "Det långa skedet av misslyckande och misräkning som präglade krigets första år kunde endast i ringa mån försvaga kolonialfolkens förtroende

för England." Nära en halv miljon man, till ojämförligt största delen frivilliga, enrollerades under kriget i de militära förbanden; det bör tillfogas att förlusterna inom dessa kårer var proportionsvis vida mindre än inom de engelska försvarskrafterna, sammanlagt omkring 14.000 döda och sårade. Frivilliga gåvor på 25 miljoner pund överlämnades av kolonierna till Englands försvar. "Imperiets folk har rätt att känna stolthet över vad som skett", är den officiella framställningens enda kommentar till dessa uppgifter.

Sedan årtionden är det en självfallen sak i brittisk åskådning att den koloniala förvaltningen skall verka i kolonialfolkens eget intresse. Regeringen, heter det i en officiell deklaration av år 1923, "anser sig handha ett förtroendeuppdrag till förmån för den infödda befolkningen...; syftet kan sägas vara att skydda detta folk och främja dess utveckling". Under och efter kriget har denna uppfattning i kanske än högre grad än tidigare resulterat i omfattande åtgärder till de skilda koloniernas materiella och andliga förkovran. Det märkligaste exemplet härpå är en i maj 1940 — under krigets till synes mest hopplösa skede — antagen lag (Colonial Development and Welfare act), enligt vilken högst fem miljoner pund om året under en period av tio år anslogs till främjande av koloniernas utveckling. "Må världen i denna kritiska stund i det brittiska parlamentets antagande av lagen om kolonial utveckling och välfärd se ett tecken på vår fasta tro på den slutliga segern", yttrade kolonialminister MacDonald i debatten i underhuset... "Då fienden är besegrad och kriget till ända kommer England fortfarande att bära ansvaret för styrelsen av världiga koloniala besittningar. Under mellantiden får vi icke försumma våra koloniala plikter, vi måste även under denna tid vara ständigt verksamma för att skydda och hjälpa våra med-

bröder på andra sidan haven. Under dessa kritiska dagar delas helt vår oro och våra förhoppningar av de koloniala folken." Genom en lag av 1945 blev välfärdspolitiken ytterligare utvidgad; för tioårsperioden 1946—1956 anslogs 120 miljoner pund till dessa ändamål, med ett årligt maximum av 17,5 miljoner.

Av de anvisade medlen hade på våren 1945 nära 16 miljoner kommit till användning. De mest skilda ändamål har tillgodosetts. En huvudpunkt har varit vetenskapliga undersökningar i ämnen av direkt betydelse för kolonierna, framför allt medicinsk forskning, en annan har varit förbättring av lägre och högre undervisning. Under de senaste åren har i stigande utsträckning hjälp lämnats till irrigation, utbyggnad av kommunikationerna och andra ekonomiska förbättringar.

Det andra ledmotivet i den brittiska kolonialpolitiken är att successivt förbereda total självstyrelse. "Vi har förpliktat oss", förklarade kolonialministern i underhuset i juli 1942, "att leda de koloniala folken till självstyrelse inom det brittiska imperiets ram." I ett uttalande av arbetarpartiet år 1943 betonades samma synpunkt med än större skärpa; den brittiska förvaltningen borde "utbilda invånarna på sådant sätt att de inom kortast möjliga tid blir i tillfälle att styra sig själva". I enlighet med dessa grundsatser har ett flertal kolonier, utan att nå full självstyrelse, flyttats upp till en mera demokratisk ordning; några kolonier har under den korta tid det här gäller genomgått två stadier av konstitutionell utveckling. Enligt Nigerias nya författning, som trädde i kraft i mars i år, har den infödda befolkningens valda ombud majoritet i legislaturen, och denna lagstiftar jämte guvernören i inrikespolitiska ämnen; med hänsyn till de stora skiljaktigheterna mellan olika delar av detta väldiga område har regionala råd därjämte en vidsträckt självstyrelse. Ceylon har kommit nära dominionsställning; under år 1947 skall en parlamentarisk regering bildas, och därmed blir självstyrelsen total i inrikesfrågor; däremot har den engelska regeringen fortfarande kontroll över försvar och utrikespolitik. I andra kolonier har den s. k. inofficiella — av befolkningen valda — delen av representationen ökat, och samtidigt har denna församling fått vidgade befogenheter.

En av Englands mest berömda imperiebyggare, lord Cromer, skrev för nära fyrtio år sedan i sitt arbete "Gammal och ny imperialism" att engelsmannen sökte förverkliga två ideal som tenderade att utesluta varandra: "den goda styrelsens ideal, som innebär upprätthållande av hans egen överhöghet, och självstyrelsens ideal, som innebär att han helt eller delvis avstår från sin maktställning". Att England menar allvar med båda dessa grundsatser framgår inte bara av den indiska frågans lösning, utan av kolonialpolitiken över huvud under senare år. Huruvida de båda idealen, som lord Cromer fruktade, är oförenliga, dvs. om full självstyrelse blir en mindre god styrelse än engelsk förvaltning, är det däremot ännu inte möjligt att bedöma. Men England har valt sin väg och kommer, mänskligt att döma, att gå den vidare.